

Kina pretekla Japan!

U prvom polugodištu 2010. u odnosima u svjetskom gospodarstvu dogodilo se ono što bi prije desetak godina rijetko tko mogao predvidjeti: Kina je po ukupnoj razini bruto domaćeg proizvoda postala druga država svijeta. Dakle, to više nije Japan. Prva gospodarska sila je s velikom prednošću SAD, a za drugo mjesto se više godina vodi izjednačeno nadmetanje Japana i Kine. U drugom tromjesečju 2010. ukupni BDP Kine iznosio je 1,337 bilijuna dolara, a Japana 1,228 bilijuna. Kinesko gospodarstvo je po vrijednosti proizvodnje prvi put nadmašilo japansko. Procjenjuje se da će do kraja 2010. Kina još učvrstiti svoj položaj na drugome mjestu jer ona raste po stopi od 10,3 posto, a Japan samo za 2 posto. Neki prognoziraju da će Kina, nastave li se sadašnji trendovi razvoja, prerasti čak i ekonomiku SAD, i to već oko 2020. godine. Inače, raspored od četvrtog mjesta nadalje nije se mijenjao već godinama: 4. Njemačka, 5. Francuska, 6. V. Britanija, 7. Italija, 8. Brazil, 9. Kanada, 10. Rusija itd. (D. F.)

OTKRIVENA TAJNA BERMUDSKOG TROKUTA

Za sve je kriv metan

Australski znanstvenici objavili su da su otkrili razlog misterioznih nestanaka brodova i zrakoplova u morskom području poznatom pod nazivom Bermudski trokut

Profesor Joseph Monaghan i student David May sa Sveučilišta Monash u Australiji u svojem su istraživanju, objavljenom u časopisu American Journal of Physics, na temelju oceanografskih istraživanja otkrili da na morskom dnu u području između obale Portorika, jugoistočne obale Miamijske i otoka Bermuda, koji čine tajanstveni trokut, postoje povećane količine metan-hidrata i brojni tragovi erupcija. Oni tvrde da se u tom području povremeno događaju erupcije metana koji izlazi kroz pukotine na morskom dnu i, u obliku golemog mjehura koji se dodatno širi, putuje prema morskoj površini. Takvi gigantski mjehuri, u trenutku kada izađu na morsku površinu, mogu prevrnuti čak i velike brodove.

Isto tako, potvrđeno je da metan, kada uđe u motore aviona koji u tom trenutku lete iznad mjehura, može uzrokovati teška oštećenja.

Tijekom 60-ih godina prošlog stoljeća istraživač mora Ivan T. Sanderson precizirao je i popisao sva mjesta u svijetu na kojima su zabilježeni misteriozni nestanci brodova i zrakoplova. Osim u Bermudskom trokutu, konstatirao je Sanderson, slični su se neobjašnjivi nestanci dogodili i u nekim dijelovima Japanskog i Sjevernog mora, između kontinentalne Europe i Velike Britanije. Na svim tim mjestima utvrđeno je postojanje velikih količina metan-hidrata i tragova erupcija, što potvrđuje tezu australskih oceanografa. (A. Č.)

Noć istraživača

Krajem rujna pod naslovom »Istražujmo, otkrivajmo i družimo se sa znanosti« u pet hrvatskih gradova - Lepoglavi, Zagrebu, Korenici, Starigradu-Paklenici i Rabu - prvi je put održana Noć istraživača. Riječ je o akciji kojoj je cilj približavanje znanstvenika širokoj javnosti putem diskusija i zajedničkih aktivnosti u

opuštenoj atmosferi, sudjelovanje publike u radionicama, igrama, kvizovima i sličnim zabavno-edukativnim programima. Takva se akcija u zemljiama Europske unije održava od 2005. godine. Danas o znanosti javnost ima naizgled mnogo informacija, no one su mahom usredotočene na neke popularne

ŠTO IMA NOVO NA SJEVERNOM POLU

Pazi, rupa!

Istraživači Arktika, pripazite da vam noga ne propadne u rupu! Naime, dva tima znanstvenika tijekom ljetnih mjeseci uspješno su izvela ekspedicije na Grenlandu i Sjevernom polu, odakle su uzeli uzorke leda

NEEM projekt (North Greenland Eemian Ice Drilling site) uključivao je više od 300 znanstvenika iz četrnaest država koji su tijekom proteklih pet godina istraživali uzorke grenlandskog leda. Kruna istraživanja je ljetošnja bušotina iz koje su sa sjevera Grenlanda izvadili 2537,36 metara dug uzorak leda koji se protezao od stijenske podloge do površine. Podaci o »zarobljenim«

stakleničkim plinovima, vodenim izotopima ili polenu upotpunit će poznavanje klimatske prošlosti na planetu Zemlji i omogućiti bolje predviđanje što nam donosi nesigurna klimatska budućnost.

Malo sjevernije, ili možemo reći - najsjevernije, istraživački tim Catlin Arctic Survey je nakon 60-dnevnog trekkinga arktičkim bespućima došao do Sjevernog pola. Na putu su

prikupljali uzorke oceanske vode i života neposredno ispod ledenog pokrivača. Cilj im je bio prikupiti podatke koliko je povećana kiselost oceana, što je posljedica zatopljanja prisutna ispod arktičkog leda. Posljednji uzorak uzeli su sa samog Sjevernog pola, a to je ujedno prva ondje izbušena rupa. Nadamo se da su istraživači iza sebe ostavili ploče s upozorenjem: »Pazi, rupa!« (K. B.)

Svako istraživanje polarnih krajeva mnogo je zahtjevnije od istraživanja toplijih i lakše pristupačnih krajeva

teme kao što su genetski inženjering (GMO hrana), klimatske promjene (globalno zatopljenje, za i protiv) te pojedine prirodne katastrofe (tsunami, potresi, vulkanizam).

U svim granama znanosti radi i djeluje mnogo istraživača koji pridonose otkrivanju novih spoznaja. Noć istraživača je, dakle, manifestacija posvećena tim samozatajnim pojedincima bez kojih znanosti ne bi moglo biti.

Ovom akcijom željelo se, među ostalim, skrenuti pozornost na činjenicu da istraživači vode »normalan život« sa svojim obiteljima, a istodobno samozatajno obavljaju društveno koristan rad. Noć istraživača u Hrvatskoj održana je kao dio europskog 7. okvirnog programa (FP 7), posebnih akcija Marie Curie i programa People. Organizator Noći istraživača bila je Hrvatska udruga za promicanje i zaštitu geološke baštine ProGEO-Hrvatska. (A. Č.)